

Seg vil gjerne to, at der for Forpagtere og ſtørre Proprietærer er Meget at overvinde for at kunne faae det Hele til at gaa, idet det nu engang er vanskeligere for dem end for Andre, der ſidde i en mindre Bedrift, at finde Arbeidere, at det ikke er let for dem at komme ud over, om ikke et Banrygte, ſaa dog en Tvivl for Lyendet om, at det vil faae det ſaa godt paa diſe Steder ſom paa andre. Seg er imidlertid tilbøielig til at to, at jo mere diſe Bedkommende have perſonlig Evne, og Villie til at lægge ind i deres hele Færd overfor Lyendet en ſaadan Omgangstone, at dette faar en levende Fornemmelſe af, at det behandles og betragtes for, hvad det er, nemlig ſom Menneſker, da vil mange af de ſtærke Klager, ſom nu forekomme, forſvinde. Det er den Aand, ſom ogſaa jeg med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ſte Valgkreds tror, at der er kommet tilſtede i dette Forhold, og jeg vilde ønske, at mangen en Husbond og Madmoder vilde i den Henſeende ſe ind hos ſig ſelv i Stedet for at ſtirre ſig blinde paa de paagjældende Lovbeſtemmelſer. Det var meget glædeligt, om det forholdt ſig ſaa, ſom det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ſte Valgkreds berørte, at det navnlig var paa Landet det var galt fat med Lyendet, hvorimod Forholdet her i Kjøbenhavn var ganſke deilig. Seg har forøvrigt ikke ſaa Gange hørt, at man i flere Huſe her i Kjøbenhavn har 24 Riger om Aaret, ſkjøndt der kun holdes 1 a 2 ad Gangen, og hvis dette er Tilfældet, da er det ikke noget heldigt Vidneſbyrd for det overordentlig lykkelige Lyendeforhold, ſom her finder Sted; dette maa imidlertid ikke være rigtigt efter de Antydninger, ſom det ærede Medlem i den Henſeende fremsatte. Det er det, jeg i en særdeles Grad kunde ønske, at en anden Aand kunde komme tilſtede i mange af de Huſe, hvor Lyenſtetynder nu ere henviſte til at ſøge deres tarvelige Brød, og naar man hentyder til, at der gjøres Opoffrelſer, at der gives Frihed, at der loves Dette eller Hint, ſaa ſiger jeg, at naar ikke Lyendet ved Siden deraf finder en kjerlig og venlig Omgang, naar denne ikke er tilſtede, ſaa nytter alle øvrige Fremſkridt Intet; thi der er Intet, der kan erſtatte Manglen heraf. Forſaavidt man alſaa gjennem diſe Underſøgelſer ſkulde komme til at foreſlaa nogle Forandringer i Lyendelovgivning, da vil jeg ønske, at de maa ſte med de Principer for Die, at vi ſjerne iſtedetfor at forſøge de tilbageſtaaende Reſter af vor Lovgivning, hvorefter Lyendeklaſſen ſkal ſtilles uden mer indſkrænkende Retſforhold end andre Borgere i vort Samfund, og at vi dernæſt overhovedet gaa til Roden, det vil ſige til Børnene, og ſøge at udøve en ſaadan Indflydeſe paa dem, at de kunne komme til en ret Forſtaeſe af Livets Ræv til dem, hvad enten de senere blive Lyende eller ikke, og at vi i den Henſeende vente Hjælp af Skolen, og navnlig for den vorne Ungdoms Bedkommende af Kirken, af vore Præſter, ſaaledes at

diſe ville være iſtand til ogſaa at kunne i denne Henſeende virke gavnligt for deres Benner blandt de Husbønder, der nu klage over deres Lyende, at fremfor Alt det gamle Forhold mod Lyendet mere og mere kunde vende tilbage, ſaaledes at man kunde komme til Erkendte af, at hvad der end bydes Lyendet i Løn, hvilken Koſt der end gives det, og hvilket Arbeide der end forlanges af det, ſaa nytter dette Alſammen Intet, naar det ikke behandles og betragtes ſom Menneſker, hvis Værd har ſamme Betydning ſom Husbondens og Madmoderens egen. Naar dette Forhold ikke er tilſtede, ſaa mangler der Noget, hvoraf der beſtandig vil kunne flyde Ulempe og Forſtyrelſe indenfor den Kreds, der i Kjerlighed og Venlighed ſkulde være bunden ſammen.

Jugerslev: De Andragender, der have givet Anledning til, at denne Sag foreligger, have været undergivne meget forſkjellig Bedømmelſe her i Salen, og jeg er ikke ganſke viſ paa, at man har ſet aldeles rigtig paa den. Det forekommer mig navnlig ikke, at der i dem kræves ganſke i Almindelighed taget ſtore Forandringer i Lyendelovgivningen i det Hele. Der findes i det Andragende, der er lagt til Grund, ganſke viſt en Henſtilling Side 12 til Rigsdagen om at tage under Overveielſe, hvad der yderligere kan gjøres; men iøvrigt maa jeg gjøre opmærksom paa, at Hovedandragendet ſiger i ſin Begyndelſe, hvad det er for et beſtemt Punkt Opmærkſomheden bør være rettet paa, idet det hedder, at Lyendeloven har i flere Henſeender ſtillet Husbonden ugunſtig ligeoverfor Lyendet, og navnlig er dette Tilfældet, naar Lyendet uden nogen dertil fra Husbondens Side givne Anledning i urette Tid forlader ſin Lyenſte. Seg ſer ikke rettere, end at Udvalget og alle de Medlemmer, der have haft Ordet — og ſaa den ſidſte ærede Taler — have indrømmet, at her er et ſvagt Punkt, og for ſaavidt synes jeg, at det er godt og rigtigt, at det er bragt frem, og at de Bedkommende have haft Føle til at bringe det frem, er ogſaa blevet anerkjendt derved, at Udvalget enſtemmig har vedtaget at henviſe Andragendet, navnlig den første Del deraf, til Juſtitsminiſteren. Det er alſaa den Sætning, der navnlig er henviſt, denne Klage over Banſkelighederne i den nævnte Retning. Seg kan ganſke viſt beklage, at der iøvrigt i dette Hovedandragende er kommet Ting ind, der ere uheldige, og ſom derfor Ingen i Udvalget har villet paaagte, og navnlig at det er fremhævet, at der bør tillægges Husbonden en viſ Jurisdiktion. Det burde ikke have været der, og jeg ſkal gjøre opmærksom paa, at Flerheden af de Foreninger, der have støttet Andragendet, har undtaget det Punkt. Mange have notedes med kun at tiltræde Hovedtanken. Man maa huſte, hvorledes ſaadanne Andragender blive til. Der er udfendt et Hovedandragende, hvori de allerfleſte mente, at der var noget Væ-